

שנינו במשנה: **ובמוזג שני חלקים.**

אמר אביי: כיון שהכוס של טבריה עשוי מזכוכית דקה ביותר אין הוא משנה את מראית היין שבתוכו.

כא-א **תנא:** היין השרוני שהוא מזוג נידון בכרמלי חי, ולא מוזג. וצריך היין השרוני להיות חדש ולא ישן⁽²³⁸⁾.

ומסביר אביי כמה דק הוא כוס טבריה: כוס של כל העולם כולו כאשר הוא נועד להיות מחזיק בתוכו לוג אחד משקה — עושין אותו מזכוכית שמשקלה מנח. ואם הוא נועד להכיל שני לוגין — עושין אותו ממשקל מאתיים.

אמר רב יצחק בר אבדימי: וכולן — אין בודקין אותן אלא בכוס טבריא העשוי מזכוכית פשוט [דק].

מאי טעמא?

בעלי הוראה שזוהרים בזה, וכל חומרת הרמ"א היא לאשה עצמה שאינה בקיאה אבל החכם יכול להורות גם בלילה.

לאור הנר שאורו פחות מביום המעונן, מכל מקום הצריך רב נחמן לבדוק דווקא בחמה, שדווקא רבי שהיה בקי יכל לבדוק בכל אור מה שאין כן בדורות המאוחרים שפחתה הבקיאות חייב לבדוק דווקא בחמה וכשמצל בידו. ומהרמב"ם [איסור"ב ה, יב] נראה שאין הכרח שלא יהא בדורות האחרונים בקי כרבי, וגם בזה"ז אם משער החכם שיכול להבחין בלילה מותר. והראב"ד [שם] סובר שבזמן הזה מותר לכולם לבדוק בלילה, שרק בזמן הגמרא שחילקו בין האדומים הוצרכה ראייה ברורה לדעת האם הוא מה' דמים טמאים, אבל בזמן הזה שטימאו כל האדומים אפשר בכל אור להבחין אם נוטה הוא לאדום או לא. וכן פסק בתורת השלמים [קפח, א]. ובשבט הלוי [חלק ה ו, ה] כתב שמתוך הנסיון ישנם מראות שאי אפשר להכריע בהם אלא באור יום וגם אור החשמל לא יועיל, שנורה רגילה גורמת למראה להראות אדום יותר, ומאידך נורת פלורוסנט גורמת למראה להלבין.

238. רש"י [ד"ה נידון] הביא ב' גירסאות, לגירסא ראשונה שהיא כגירסת הספרים שלפנינו חלוקים יין השרוני ויין הכרמלי זה מזה בצבעם, ולכן ישנם ב' חילוקים בין הבדוק בכרמלי לבדוק בשרוני. א. הבדוק בשרוני צריך למוזגו בב' חלקים מים, אבל הבדוק בכרמלי לא ימוזגו, ב. הבדוק בכרמלי חייב להקפיד שיהא היין חדש, אבל בשרוני אין חילוק בין חדש לישן. גירסא נוספת הביא רש"י "כשרוני נידון הכרמלי" כלומר ששוים השרוני והכרמלי בדינם. וביארו המהרש"ל והמהרש"א שלגירסא זו הבדוק בין בשרוני ובין בכרמלי ימוזגו בב' חלקים יין, וצריך להקפיד שיהא היין חדש, ומה שכתבה הגמרא "ולא מוזג", פירושו שלא יהא מוזג מקודם אלא יביא יין חי וימוזגו עכשיו בב' חלקים יין ויבדוק. וכגירסא השניה פסק הרמב"ם [איסור"ב ה, י]. וראה בריטב"א ובערוך לנר מה שכתבו בזה.

הרמ"א [קצו, ד] פסק "שהבדיקה תהיה לאור היום ובדיעבד מהני אפילו לאור הנר". וכתב הפרדס רימונים [קפח, ב] שלא ראה